HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

קושי סמוך ללידה. שלא שפתה ביומיה ודם הקושי ממתין הולך הוא כמה: **רחמנא טהריה.** מזיבה נמוך י"ל יום בפרק בנות כותים (לקמן לו:): **אמר רב פפי.** אין ודאי דלמא לידה היא לגבי לענין דיה שעתה מסיב ולד למעלת לעת דרבנן: **רב פפא אמר.** לפי על גב דלמא ולד הוא לפילו לכי היה שעתה דטעמא דמעוברת היה שעתה משום דרשאה ומבריה כבדין מחמת חולי ולפיכך דמיה מסולקין הלכך בהריון של רוח נמי רשאה ומבריה כבדין: **ואמ"כ הוכר עוברה.** סמוך לרשייתה מיד: **ופסוח דלורייתא.** לומה בדיקה שהרי כוה לשאה להבדק בשעת ושמה דבר תורה הוא הלכה למשה מסיני לתורה בזמנו בא ואם בא יום ושמה ולא בדקה מחזקין לה טומאה לקמן בפרק כל היד (דף טז.). וקא מבעיא לן אם לא בדקה ביום ושמה בימי עיבורה מהו: **אם היתה ממחכת.** מחמת פחד כרכוס (ו) או ליסטין: ס"ג **הלמא ופסוח דלורייתא וכיון דאיכא תרתי דחד הו':** ס"ב. במעוברת הוחיל ודמיה מסולקין טהורה: **ומעמה מעם נעם.** שהרי שהבר תלוי הלא בהנקת התינוק לפי שהשה נעכר ונעשה חלב וכיון שמת מוכר השם לקדמותו: **לפיכך.** כיון דבדיקה תלית מילתא אם היתה מניקתו הו': **היה שעתה.** לע"פ שמת שהיו הטעם תלוי בניקת הולד הלא מתוך נער לידה שבריה מתפרקין ודמה מסתלק וחיזו מוכר עד כ"ד חדש הלכך לא שמת מת לא שמת חי: **לפיכך.** כיון דלמו בתינוק תלית מילתא אם היתה מניקתו הו': **שהרי לסוף כ"ד חדש מוכר השם:** **נפשה.** דמה: **למה לי.** כיון דלמר הרי היה כבל הנשים הלמת בתינוק תלית מילתא בשיטת הלשה מניקתו הו': **שעתה דברי ר"מ.** רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אומרים: **דיין שעתן כל עשרים וארבע חדש לפיכך.** אם היתה מניקתו ארבע וחמש שנים מטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה כשתמצא לומר לדברי ר"מ דם נעכר ונעשה חלב לדברי רבי יוסי ורבי יהודה ורבי שמעון אבריה מתפרקין ואין נפשה חוזרת עד עשרים וארבע חדש לפיכך דר"מ למה לי משום לפיכך דרבי יוסי ולפיכך דרבי יוסי למה לי מהו דתימא רבי יוסי תרתי אית ליה קמ"ל תניא נמי הכי דם נעכר ונעשה חלב דברי ר"מ רבי יוסי אומר אברים מתפרקין ואין נפשה חוזרת עליה עד עשרים וארבע חדש א"ר אלעאי מאי טעמא דר"מ דכתיב מי יתן טהור מטמא לא אחד ורבנן א"ר יוחנן זו שבבת זרע שהוא טמא ואדם הנוצר ממנו טהור ור"א אומר אלו מי הנדה שהמזה ומזין עליו טהור ונוגע טמא ומזה טהור והכתיב ומזה מי הנדה יכבס בגדיו מאי מזה נוגע והכתיב מזה והכתיב נוגע ועוד מזה בעי כבוס נוגע לא בעי כבוס אלא מאי מזה נושא וליכתוב נושא קמ"ל דעד דדרי כשיעור הזאה הניחא למ"ד הזאה צריכה שיעור אלא למ"ד אין צריכה שיעור מאי איכא למימר אפילו למ"ד אינה צריכה שיעור ה"מ אגבא דגברא אבל במנא בעינא שיעור כדרתנן כמה יהיו במים ויהא בהן כדי הזאה כדי שיטבול ראשי גבעולין ויזה והיינו דאמר שלמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני: איזו היא זקנה כל שעברו עליה שלש עונות [סמוך לזקנתה]: היכי דמי סמוך לזקנתה אמר רב יהודה כל שחברותיה אומרות עליה זקנה היא ורבי שמעון אומר כל

קושי סמוך ללידה רחמנא טהריה. ומ"ת דנפקין בנות כותים (לקמן לו:) ממ"ל דמה מחמת עלמה ולא מחמת ולד ופריך ונימא דמה מחמת עלמה ולא מחמת חולם ומשני מטהר מני בולד שכן יש לו טהרה מחרי כן מה שאין כן בחולם והשתא ודאי בלידת רוח אין טהרה ויש לומר (ו) דפריך חולי בעינן לימא מימא דקאמר התם ולד אין לך חולם גדול מזה:

אי ממי חולין ומיכא לידה היש טהרה מחרי כן מיכא לחולקמיה קרא בכל ענין לידה אפילו בלידת רוח שאין טהרה מחרי כן בספיר שאינו מרוקם: מ"ש ג' לאין טהרה אלא בספיר מרוקם. גליון:

הא ליכא חדדה ולא בדקה טמאה אלמא וסתות דאורייתא. (ס) [כי הגיע שעת וסתה] ומ"ת ולמת לעולם וסתות דרבנן ומיירי דהשתא בדקה עלמה ומלאה טמאה וכי מיכא מלאה טהורה למפרע ולא מטמאינן אלא משעה שמלאה טמאה ומילף הא ליכא מלאה טמאה משעה ומשה דכי ממרינן פרק כל היד (נקמן דף טו.) למ"ד וסתות דרבנן [בדקה מחרי כן] ומלאה טמאה טמאה טהורה טהורה ומלמ"ד וסתות דלורייתא אפילו בדקה ומלאה טהור טמא לחורת לזמנו הא ס' (ו"ל דסמיך לריש לתנא ס' נמות כותים (נקמן נט.). הגיע שעת וסתה ולא בדקה טמאה אלמא וסתות דלורייתא ומיכא מלא מפרש (ע) המם ריש מלא מיירי בשהגיע לחולה ומיכא מלא חשיב ליה לידה. וי"ל דהא דמפלת רוח אינה טמאה לידה לאו משום דלא חשיבא לידה אלא משום דבן ובת כתיבי בפרשה ואפי' לטומטום ואנדרוגינוס מיבעי לן התם קרא לרבויינהו בריש פירקא:

אלמא ווסתות דאורייתא. תימה דלמא לעולם ווסתות דרבנן וכי איכא חדדה ולא בדקה טהורה אע"ג דאחר כן בדקה ומצאה טמאה. הא ליכא חדדה בדקה ומצאה טמא טמא טהור טהור אפי' למ"ד ווסתות דרבנן כדאמרינן לקמן בפ"ב. ורישא נמי דקתני הגיע שעת ווסתה ולא בדקה (טהורה) [טמאה] איכא לאוקומא כשבדקה אחרי כן ומצאה טמא. אפי' תימא ווסתות דרבנן: **הכא** נמי דמיה מסולקין ולא בעיא בדיקה. מהכא משמע דהא דאמרינן בפרק ב' דשבועות אהזהרה לבני ישראל שיפרשו מנשותיהן עונה אחת שמוך לווסתן כשהיא מעוברת אין צריך. ואפי' בשעת ווסתן אמרינן הכא דלא בעיא בדיקה. והא דתנן לקמן אע"פ שאמרו דיין שעתן צריכה להיות בודקת אבתולה וזקנה קאי ולא אמעוברת כדאמר ר' יוחנן עלה דההיא אבל בשנויה מטמאה מעת לעת א"נ יש לחלק בין בדיקה דשחרית וערבית דאחמירו ביה רבנן טפי מבשאר בדיקות והא דאמרינן בסוף אלו דברים גבי אשתו נדה בעל חייב ובמתני' נדה בעל פטור ופריך מאי שנא ובמתני' דקא עביד מצוה. אשתו נמי קא עביד מצוה. ומשני בשאשתו מעוברת. ופריך והא איכא מצות עונה ומשני בסמוך לווסתה לאו אשאשתו מעוברת קאי. אלא שינוייא אחרינא היא ולא קאי אמעוברת: **לפיכך** דר' מאיר למה לי. ולא מסתבר למימר דס"ד דאין דייה שעתה אלא היכא דאיכא תרתי דוקא תוך כ"ד חודש ומניקה דפשיטא דסגיא בחד מינייהו בדברי ר' יוסי איכא למישמי בדברי דתרתי אית ליה לקולא. אבל להחמיר להצריך שתיהן פשיטא דלא צריך: **מי יתן** טהור ממנו לא אחד. פי' דם הנדה שהוא טמא אם היה יוצא לחרץ נעשה טהור כשנעשה חלב. ורש"י פי' בדם בהמה משום דמשמע ליה לפרושי לענין איסור שהדם שהיה אסור נעשה חלב ומותר. ודם מהלכי שתים מותר: **שמזה** ומזין עליו טהור. וא"ת מאי טהרה יש במזין עליו טפי מבנוגע תרוויהו בעו טבילה והערב שמש. דטמא מת אחר הזאתו

(ו) [נעיל ז. לקמן טו.]. ג) [לקמן טו. טז.]. ג) לקמן לט. [ולף טו.]. ד) [תוספתא רפ"ב ע"ש ויטכן]. ה) [בתוספתא לא מכר ר' יסודה אלא רק ר' יוסי ור' שמעון אומרים וכו']. ו) [בכורות ו:]. ז) [בכורות שם]. ח) בכורות ו:]. ט) [יומא יד.]. י) [יומא יד. ובמזים פ. לג.]. כ) יומא יד. פרה פי"ב מ"ה. ל) [ל"ל וכ"ם כן לקים אומר וכ"כ שע"ו בי"ד סי' קפד בפ"ק מה וכ"ם בתו"ס דמכלין]. מ) עיין מהר"ם. נ) ל"ל דסמיך. ס) רש"ל. ע) מכאן ועד פליג אריש"י הוא גליון והמי וי"ל דסיק שיין כאן ועי' רש"ג. פ) ר"מ. צ) ג' ר"י. ק) לעיל מקון וסגמה.

תורה אור השלם

1. מִי יִתֵּן טָהוֹר מִטָּמֵא לֹא אֶחָד:
איוב יד ד
2. וְהָיְתָה לָהֶם לְחֻקַּת עוֹלָם וּמְזֵה מֵי הַנִּדָּה יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְהַנֹּגֵעַ בְּמֵי הַנִּדָּה יִטְמָא עַד הָעָרֶב:
במדבר יט כא
3. כָּל זֶה נִסִּיתִי בְחָכְמָה אָמַרְתִּי אֶחְכָּמָה וְהִיא רְחוֹקָה מִמֶּנִּי:
קהלת ז כג

הגהות הב"ח

(ע) רש"י ד"ה אם היתה וכו' בכרכום נ"ב מצטה בכתובות דף נז ופירושו מלוי: (ס) ד"ה כבי שיטבול וכו' שיפסוק נ"ב ע"פ כל היל דף יג ע"ב: (ו) תום' ד"ה הא ליכא וכו' ומלן לעיל מפרש התם נ"ב אם בדף לט:

גליון הש"ם

גמ' בעידנא דחזאי אין ראשה וכו'. ק"ל לקף בחולי אמר שהוכר עוברה אמאי לא מטמאה מע"ע לקף שיין לומר דדמיה מסולקין הלא מן מיישינן שהדם בא מע"ל מקולם ובהכיל שעתה עדיין לא היתה בחזקת מסולקת ומ"ל אדרבה יין לעתה היא מסולקת דגלים לנדה יותר שהדם בא מאמעול בשלא היתה מסולקת: **שם לפיכך דר"מ** ל"ל. כעין זה לקמן ס ע"ש ובכ"מ כט ע"ש:

מוסף רש"י

ותסות דאורייתא. הלכה למשה מסיני למחזקינן לה בטומאת ספק (לקמן טז.). הא דקי"ל לבעי בדיקה בשעת ושמה, לחוייתה היא, לשה לא בדקה טמאה, ולפילו בדקה אמר זמן ומלאתה טהורה, לחורת לזמנו בא ולא מוצי ובכל לקרקע (לקמן טז.). **במחבא.** מחמת פחד לטהרם ובולשם (לקמן טז. וכבי"ז ל"ט). **טהורה.** שם בדקה אחרי כן ומלאתה טהורה ולא אמר חורת לזמנו בא, שהרבה מטלקת את הדמים (סוטה כ:). **דם נעכר.** דם נדות נעכר ממחמת הלידה (בכורות ו:). **אבריה מתפרקין.** מחמת הלידה, ואין נפשה חוזרת. אין דמה מחר עליה עד עשרים וארבעה חודש, ולפיכך מניקה אינה רואה דם נדה, ולפו משום דדם נעשה חלב (שם). **שהמזה כו' טהור.** דדרים שכי והזה הטהור, לף לאחר שהזה קלחו טהור (יומא יד:). **כדי שיטבול.** ראשי גבעולין ויזה. כלומר כדי שיטילם בהן טבילה שיהא בה לסתח ממנה (שם יד:).

שהיה אסור נעשה חלב ומותר. ודם מהלכי שתים מותר: **שמזה** ומזין עליו טהור. וא"ת מאי טהרה יש במזין עליו טפי מבנוגע תרוויהו בעו טבילה והערב שמש. דטמא מת אחר הזאתו